Universitätsbibliothek Paderborn

Poggii Florentini Oratoris || Clarissimi, Ac Sedis Apo.|| Secretarii Opervm ||

Poggio Bracciolini, Gian Francesco

Argentinae, 1513

VD16 ZV 12623

Ad Cosimu[m] de medicis de laude Rvris siue re rustica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14341

Visual Library

POGGII FLORENTINI ORATORIS CLARISSIMI LIBER EPISTOLARVM.

Poggius florẽtinus ornatiſſimo atq; optimo viro Coſmo de medicis S.P.D.

De laude ruris ſiue rei ruſticę.

Si unq; mihi antea rei ruſticę cura & vita exercitio dedita iocunda viſa eſt & ſua
uis: nunc his paucis diebus quibus in ſolo natali vixi procul a Curiæ moleſtijs cõ
ſtitutus/iucundiſſimã ac ſuauiſſimã iudicaui: dulcis ocij/honeſti negocij/ & mode
ſtę voluptatis plenam. Cognoui em̃ hoc viuendi genus/ quod multi præclari viri
poſthabitis rerum ciuilium fluctibus elegernut/eẽ maxime expetendũ: cum in
in eo vitam quietam/liberam/honeſtam/frugalitati cõiunctam agere valeamus:
ut non mirer Horatij flacci ruris viuendi/cum in urbe eſſet cupiditatem. Qui ſcri
bens ad Mecœnatẽ: O rus inquit/quãdo ego te aſpiciam: vel qñ licebit Nunc ve
terũ libris/nũc ſomno & inertibus horis Ducere ſollicitæ iocunda obliuia vitę: Et
certe ſi qua virtuti & lrĩs vacandi via eſt: hanc ꝓfecto eſſe conſtat/remotam a vi
tijs/& honeſtati propinquã. Neq; vero eam exiſtimo tantũ a doctiſſimis quidem
viris rei ruſticę ſcriptoribus laudatam/ quantũ dignitas eius & merita erga huma
num genus poſtulare vident̃. Nam ut omittam quas utilitates ex agricultura pci
pimus: ut non recenſeam queſtus uberrimos quos largitur: quanta voluptas &
quies ruris/quanta curarũ remiſſio/quanta naturalis oblectatio/quanta virtus in
eius vitę ratione verſatur. Hæc eſt ſola naturę hoĩm uſuiq; ꝑcipue accõmodata:
quæ om̃ia ad victum cultumq; noſtrum ſpectantia ſuppeditat nobis ac ſubmini
ſtrat. Hæc eſt quæ ſemota a tempeſtatibus ciuilis inſanię/ tanq; ex quadã ſpecula
cæteros veluti naufragantes deſpicit & cõtemnit. Hæc procul a malis vitiorũ ex
emplis/relictis fori & contentionũ iurgijs/ſibi ſoli vacat & bonę menti. Hæc ſpre
tis ſupuacaneis cupiditatibus/cõtempta om̃i ambitione/neq; ſupflua cupit/neq;
abutit̃ queſitis. Hæc populari cura & vulgi honoribus nihilipenſis/ honeſto fruit̃
ocio & om̃i tranquillitate: quæ rariſſime aſſequunt̃ qui urbana tractant/& vulgi
plauſum querũt. Hęc eſt vere philoſophãdi dux: in qua & rerũ ſecreta rimari licz/
& bonos mores facile amplecti. Hæc bonis/hæc ſapiẽtibus/hęc doctis viris/hæc
Regibus atq; Impatoribus digna exercitatio. Cyrus Perſarũ rex/ille a Xenophon
te celebratus/gloriari ſolitus eſt/hortũ ſuis manibus conſertũ/ & arbores in ordi
nem poſitas. Diocletianus depoſitis Imperij inſignibꝰ/in villa Salone agriculturę
detinebat̃ ſtudio. ut hæc ſola res verã quietẽ/a curis ſupfluis vacatõem largiri ho
minibus videat̃. Hanc vitã cum m̃lti egregie laudarint: Cicero noſter in orõne p
roſtris oĩm laudes meo iudicio ſupare videt̃. Qui eam parſimonię/ diligentię/ iuſti
cię eſſe magiſtrã tradit: maximeq; diſiunctã a cupiditate/& officio cõiunctã. Quę
laus haud ſcio/an in aliam vitam recte poſſit cõferri. Plures excellẽtis doctrinę vi
ri/ut philoſophãdi ſtudio & bonarũ artiũ ꝑueſtigationi facilius penituſq; poſſent
vacare: relictis urbibus ſe rus in vitã priuatã cõtulerũt: ubi dies ſuos ſũma in quie
te & honeſto ocio tranſegere. Multos ꝟo ciuitatũ gubernaculis inherẽtes/ ciuilis
tẽpeſtas ad ſcopłos alliſit. M. Tullius ciuilẽ vitã priuatę anꝑonit: laudatq; eos qui
ad gubernandã remp. acceſſerũt. At ipi Demoſtheni/ multiſq; alijs eloquẽtiſſimis
viris/ſatius fuiſſet nullas reip. ꝑtes attigiſſe. Quis talis eloquẽtia Ciceronẽ in tan
ta Imperij magnitudine/& in tanta amplitudine honoris facile ſuaq; ſñiam tueri
põt: cũ ea quẽuis egregiũ ingenio hoĩem q̃ant incẽdere & erigere ad laudis & glo
rię appetitionẽ. Multũ em̃ pollet in ciuitatibus vis dicẽdi/& ingenij laus. Sed multi
ti ſudores/labores plimi/vita anxia ꝓpoſita ſunt eiuſmõi viris: & varij fortunę ca
ſus. Ego aũt cui ſeneſcẽti quies & ociũ cordi eſt: degentẽ ruri cõmendo: & eũ pſer
tim qui a cura rei ruſticę ad lrãs tanq; in arcẽ animi poſſet cõfugere. Neq; ego nũc

Horatius.
Ruris fructus & cõmoditas.
Cyrus
Diocletianus
Cicero

ruſticana aut fodiendi/aut arandi/at plantandi/ ꝑprio ſudore opera ſubeūda no-
bis cenſeo. Non n em̄ ſum Serranus: aut Cincinatus: qui ab aratro ad ſenatū arceſ- Serranus
ſebantur. Non ſum Scipio ille ſuperior Aphricanus: quē Linterni exulantem Cincinatus
agrū ſuis manibꝫ coluiſſe Seneca ſcribit. Manus em̄ meę aptiores ſunt calamo q̄ꝫ Seneca.
operę ruſticanę. Sed cōmendo vitā quietā qua rure viuit: curā laudo rerū ruſtica-
rum/cōſerendi plantādiqꝫ ſollertiam: laborē leuem/qui corpus paulū exerceat ac
corroboret, probo victus modeſtiā: integritatē vitę: remiſſionē animi/ quæ eſt ve-
ra ratio philoſophādi. Non em̄ illic degentē rerum urbanarū ſtrepitus & ſollicitu-
do anxia premit: non curioſitas ſupuacua noſcendi mentē ſollicitat: non quicquid
ubiqꝫ terrarꝫ agit̄ indagamus. Non curis ſupfluis abrumpit̄ ſomnus: non peſtilēs
inuidia/non liuor edax fraudem ꝓximo machinat̄: non ſcelerū officinę/ quæ er-
rant urbibus/ad mala facinora impellūt: non ſexcenta alia/ quæ ciuilis & occupa-
ta vita nequit effugere. Sed dulcis ac ſecura quies/ vita frugi/& ociū officio plenū
oībus honoribus ac dignitatibꝫ ꝑferendū. Hanc vitam fidentius apud te extollo:
quē ſcio ſepius rus tanq̄ꝫ in portū ex ciuili inundatōe cōfugere: delectariqꝫ admo-
dum cultura villę: ac ſtudio tum plantandarū/tum cōſerendarū arborū detineri:
digno ſane docto liberoqꝫ hoīe exercitio. Hortarer te ad eā viuendi normā/ſi aut
res tua/aut tpa paterent̄: attn̄ ſi frequent̄ hos qbus neceſſario implicaris ciuiles tu-
multus linieris iocūditate atqꝫ amęnitate ruris: & te in libertatē animi / quā etiā le-
gendo ocioſus acqres/ q̄nqꝫ vēdicaris: cognoſces viuere aliqn̄ te tibi: & tpus id tuū
eſſe: qđ aut in remiſſionē curarū ruris colendo impenderis: aut cōtuleris ad ſtudia
l̄rarū/q̄ eſt maxīa oīm & honeſta voluptas ac p̄ ceteris appetēda. Vale. Florētiæ.

POGGII FLORENTINI DE BALNEIS prope Thuregum ſitis deſcriptio.

Poggius plurimam ſalutem dicit Nycholao ſuo.

Si vales bene eſt: ego qdem valeo. Per quendā contribulū meū ſcripſi ex Cō-
ſtantia ad te ad. x. Kal. Martij ut opinor: quā ſi recepiſti/profecto ad riſum te debu-
it promouere. Erat em̄ longiuſcula/iocis referta ac ſalibus. Dicebā multa de litte-
ris hebraicis/quibus operā dabam. Plura iocabar in doctorē ipm : ut captus eorū
mos eſt qui ex iudeis chr̄iani efficiunt̄: virum leuem/inſulſum atqꝫ inconſtantē: lit-
teras vero ac doctrinā ut rudem/incultā/atqꝫ agreſtem/facetijs quibuſdā leuiter
perſtringebā. Verūetiam ſuſpicor eam epl̄am/& item alteram quā Leonardo are-
tino dabam/vobis redditas non eſſe. Nā mediusfidius/ q̄ tua eſt diligentia in offi-
cio l̄rarum reſcripſiſſes poſt modū aliquid: vel ſaltē mecū gratulatus eſſes hanc no-
uā noui Doctoris diſciplinā: quā ad perdiſcendā me ſæpius es hortatus. Quā & ſi Hebraica-
nullius uſus eſſe conſpiciā ad ſapię facultatē, cōfert tamē aliqd ad ſtudia noſtra hu- rum l̄raruꝫ
manitatis vel ex hoc maxīe: ut morē Hieronymi in transferēdo cognoui. Has v̄o fructus.
l̄ras ex his balneis ad te ſcripſi: ad quę cū me cōtuliſſem/ iūcturas manus curandi
gr̄a: rem dignā putaui ut eorꝫ ſitum atqꝫ amęnitatē/ ſimul & mores harū gentiū ti-
bi deſcriberē/& cōſuetudinē balneandi. Multa dicunt̄ ab antiqs de balneis Puteo- Puteolana
lanis: ad quæ uniuerſus ppl̄s pene Romanus voluptatis cauſa cōfluebat. Sed ne- balnea
quaqꝫ arbitror illa ad horū iocūditatē accedere potuiſſe: & haud cū his noſtris fuiſ-
ſe comparanda. Nam voluptatē puteolanā magis afferebat amœnitas locorꝫ & vil-
larum magnificētia/q̄ꝫ feſtiuitas hoīm aut balneorꝫ uſus. Hæc v̄o loca nullā / vel
admodū paruā p̄ſtant aīo relaxationē: reliq̄ alia oīa imenſam tribuūt amœnita-
tem: ut p̄ſepe exiſtimē/& Venerē ex Cypro/& quicqd ubiqꝫ eſt delitiarꝫ ad hæc
balnea cōmigraſſe: ita illius inſtituta ſeruant̄: ita ad unguē eius mores & laſciuiā
repſentant: ut quanqꝫ nō legerint Heliogabali concionē: tn̄ ipa natura ſatis docti/
ſatis inſtituti eſſe videant̄. Sed qm̄ balnea hæc tibi ſum deſcripturus/nolui præter-
mittere viam qua huc itur ex Cōſtantia: ut cōiectare poſſis qua parte Gallię ſint